

door Roland Waasdorp

hakselen

protocol op Kweeklust

Twee maal per jaar bestelt onze vereniging een houtversnipperaar ter verwerking van ons snoeiafval. Een kostbare operatie maar met spelregels kunnen we daar optimaal gebruik van maken. De hakselaar wordt in het late najaar (begin december) en late voorjaar (begin april) op de eerstvolgende zaterdagochtend ná een algemene werksessie ingehuurd. Tijdens de voorafgaande werksessies zullen we ons dan ook zoveel mogelijk richten op snoei, en een tijdelijke verzamelplaats voor ook snoeiafval uit eigen tuin inrichten.

Graag vragen we alle tuinders om onderstaande spelregels in acht te nemen:

- Loofhout en naaldhout (coniferen, dennen, sparren, taxus) worden gescheiden ingezameld en verhakseld vanwege verschillende toepassingsmogelijkheden (zie onder).
 - Graag de stammen IN DEZELFDE RICHTING opstapelen om het "voeren" van de hakselaar te vergemakkelijken.
 - BAMBOE, riet, grassen, onkruid en eenjarige, zachte en nog groene plantendelen kunnen NIET in de hakselaar omdat de hakselaar daardoor vastloopt: alle vezels en draden moeten dan tussen de draaibare delen uitgepulkt worden. Niet alleen erg frustrerend maar ook tijdrovend en daardoor zonde van de investering.
- Ook wortelkluiten of stronkenbonken kunnen niet verwerkt worden. Doorn- en stekeltakken (o.a. roos, braam, berberis, meidoorn) worden niet verhakseld: de stekels gaan dwars door de handschoenen van de hakselaars en doorns spatten als kleine gemene projectielen in 't rond.

Alle takken, stammetjes, verhout struiksnoeisels en coniferengroen van harte welkom!

en mulchen

En dan liggen er na een ochtend hard werken ineens twee bergen versnipperd loofhout en naaldhout. Wat kunnen we daarmee doen? Mulchen! Mulchen is niets meer of minder dan het bedekken van de grond met organisch materiaal, dat kan behalve snipperhout ook dode bladeren en afgestorven plantendelen (herfst) of grasmaaisel (zomer) zijn. Wij tuinieren hier op vrij zurige oude veengronden en het snipperafval van naaldhout is ook behoorlijk zuur en is in onze tuinen daarom minder geschikt om te mulchen, vandaar dat we het apart inzamelen en versnipperen. Wél is het een prima bedekking voor natuurlijke paden in het algemene groen of in je eigen tuin, zorg dan wel voor een dikke laag, aanbevolen wordt 10 cm en bedenk dat deze laag langzaam verteert dus regelmatig aangevuld moet worden.

Er zijn veel voordelen van het bedekken van de grond tussen je planten en struiken met een mulchlaag en er zijn natuurlijk ook nadelen en aandachtspunten.

De voordelen

- Een laag bladeren, houtsnippers of grasmaaisel beschermt de bodem tegen slagregen, rechtstreekse zonnestralen en uitdrogende wind. Tijdens de zomer voorkomt deze mulchlaag het verdampen van het bodemvocht!
- Afbraakorganismen hebben enkele maanden tot meerdere jaren nodig om mulchmateriaal te verwerken. In die tijd komen humus en voedingselementen voor de planten vrij. Dat wordt samen met de bodemdeeltjes verwerkt tot een luchtige kruimelstructuur, die water en voedingsstoffen vasthoudt. Tussen de kruimels stroomt het (overtollige) water gemakkelijk weg. Zo behoudt de bodem na hevige regenval toch zijn luchtigheid en na weken van droogte nog voldoende vocht.
- De mulchlaag tempert de grote temperatuurverschillen tussen dag en nacht. Dat is belangrijk voor de plantenwortels en het bodemleven.
- Mulchen helpt de bodem onkruidvrij te houden. Door de bodem onder de mulchlaag ongemoeid te laten, worden de onkruidzaden in de bodem niet geactiveerd. De zaden die wind en vogels aanvoeren, vallen op een laag dorre bladeren of droge snippers. Dat remt het ontkiemen af. Gebeurt dit toch, dan wortelen ze in de luchtige bodem onder de mulchlaag. Je kan het onkruid eenvoudig verwijderen. Doe dit echter voorzichtig, zonder grond naar boven te brengen. Ga zeker niet hakken. Vermijd het vermengen van grond en mulch. In de grond die bovenop de mulch komt, gaan de zaadjes immers kiemen. Zo krijg je meer in plaats van minder onkruid.

De nadelen en aandachtspunten

- Uit een dikke laag heel verse snippers kunnen hars, looizuur en andere stoffen vrijkomen die schade toebrengen aan wortels van jonge planten. Daarom tussen jonge en eenjarige planten niet meer dan een 5 cm dikke laag, tussen volwassen struiken en hagen mag die 10 cm zijn.
 - Je laag snippers trekt bodemleven aan (gewenst maar óók ongewenst zoals slakken), dat weten de vogels ook. Ze gaan in de mulchlaag op zoek naar wormpjes, pissebedden en ander beestjes. Dat doen ze grondig. Overal kun je snippers vinden. Naarmate de snippers water opnemen, zwaarder worden, verteren en door schimmeldraden gaan samenklitten, vermindert dit probleem.
 - Het grootste probleem bij het gebruik van snippers veroorzaakt je zelf als je ze door hakken of verplanten met de bodem mengt. Hou de snippers boven de grond. Daar verteren ze langzaam. Als de snippers in de bodem zitten, gebruiken schimmels stikstof uit de grond om de snippers te verteren. Zo blijft er in de grond minder stikstof over voor je planten. Als de snippers verteerd zijn, verdwijnen de schimmels en komt de stikstof weer vrij.
- In het kader van het meerjarenplan om op ons park meer ecologisch en natuurbewust te gaan tuinieren (het zogenaamde stippenplan) is een goede inzet van de hakselaar en het gebruik van de houtsnippers voor borders en paden een stapje in de goede richting.